

Octombrie 2017

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Protecția minorilor

Art. 1 (obligația de a respecta drepturile omului) din Convenția europeană a drepturilor omului:

„Înaltele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în [...] al prezentei Convenții”.

Pedepse corporale

Tyrer împotriva Regatului Unit

25 aprilie 1978

În Insula Man, unui adolescent în vârstă de 15 ani i-a fost aplicată o pedeapsă corporală judiciară pentru că agresase și rănisese un elev mai mare din școala sa. I s-a cerut să își scoată pantalonii și lenjeria intimă și să se aplece peste o masă. Acesta a fost apoi ținut de doi ofițeri de poliție, în timp ce un al treilea ofițer de poliție l-a lovit de trei ori cu un mănunchi de nuiete.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că o astfel de pedeapsă constituie „violență instituționalizată”, **încălcând art. 3** (interzicerea tratamentelor sau pedepselor inumane ori degradante) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

A. împotriva Regatului Unit (cererea nr. 25599/94)

23 septembrie 1998

Un copil de nouă ani, presupus „dificil”, a fost lovit cu un baston, de mai multe ori, cu forță considerabilă, de către tatăl său vitreg, cauzându-i contuzii și durere. Tatăl lui vitreg a fost judecat pentru agresiune cauzatoare de vătămare corporală, dar a fost achitat, întrucât legislația engleză în vigoare la vremea respectivă permitea invocarea unei cauze de înlăturare a răspunderii bazate pe „caracterul rezonabil al unei corecții”.

Curtea a considerat că minorii și alte categorii de persoane vulnerabile, în special, au dreptul la protecție, sub forma unei descurajări efective, față de astfel de rele tratamente. Aceasta a constatat o **încălcare a art. 3** (interzicerea tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante) din Convenție, întrucât legislația engleză nu a protejat băiatul în mod adecvat.

Filmare pe ascuns a minorilor

Söderman împotriva Suediei

12 noiembrie 2013 (Marea Cameră)

Cauza viza încercarea de filmare pe ascuns a unei fete de 14 ani de către tatăl ei vitreg, în timp ce era dezbrăcată, și plângerea ei că sistemul legal suedez, care la vremea respectivă nu interzicea filmarea unei persoane fără consimțământul acesteia, nu a protejat-o împotriva încălcării integrității ei personale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a constatat, în special, că legislația suedeză în vigoare la acea dată nu asigurase protecția dreptului reclamantei la respectarea vieții private – asigurând o cale de atac penală sau civilă – într-un mod care să respecte Convenția. Actul comis de

tatăl ei vitreg i-a încălcat integritatea și a fost agravat de faptul că era minoră, că incidentul s-a produs la ea acasă, și că făptuitorul era o persoană în care era de așteptat să aibă încredere și era îndreptățită să aibă încredere.

Violență/abuz în familie

Z. și alții împotriva Regatului Unit (nr. 29392/95)

10 mai 2001 (Marea Cameră)

Patru copii mici/bebeluși nu au fost luați în îngrijire decât la 4 ani și jumătate după ce s-au raportat la serviciile sociale îngrijorări cu privire la familia lor. Copiii au fost supuși la neglijență și abuz emoțional îngrozitoare, pe termen lung, de către părinții lor în această perioadă și au suferit vătămări fizice și psihologice. Aceștia au fost găsiți, de exemplu, încuiați în camerele lor, mânjind pereții cu excremente, sau luând mâncare din coșurile de gunoi.

Curtea a constatat că sistemul existent nu îi protejase pe copii și că nu existase nicio cale de atac efectivă, încălcându-se **art. 3** (interzicerea tratamentului inuman sau degradant) și **art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție.

E. și alții împotriva Regatului Unit (nr. 33218/96)

26 noiembrie 2002

Trei surori și fratele lor au fost abuzați timp de mai mulți ani fizic (toți cei patru copii) și sexual (fetele) de către prietenul mamei lor, inclusiv după condamnarea acestuia pentru agresiune asupra a două dintre fete, când acesta s-a întors să locuiască cu familia, încălcând condițiile liberării condiționate. Bărbatul i-a forțat pe copii, între altele, să se lovească unii pe alții cu lanțuri și biciuri în fața lui și uneori împreună cu el. Toate fetele au suferit tulburări de stres posttraumatic, iar băiatul a avut probleme de personalitate din această cauză.

Curtea a constatat că serviciile sociale nu i-au protejat pe copii, încălcându-se **art. 3** (interzicerea tratamentului inuman sau degradant) din Convenție și că nu a existat nicio cale de atac efectivă, încălcându-se **art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție.

Kontrovà împotriva Slovaciei

31 mai 2007

La 2 noiembrie 2002, reclamanta a depus o plângere penală împotriva soțului ei, acuzându-l că a agresat-o și că a bătut-o cu un cablu electric. Aceasta s-a întors ulterior la secția de poliție împreună cu soțul ei ca să retragă plângerea, iar poliția a cooperat. În data de 31 decembrie 2002, soțul i-a ucis pe fiica și pe fiul lor, născuți în 1997 și, respectiv, 2001.

Curtea a constatat o încălcare a **art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, datorită incapacității autorităților de a apăra viața copiilor, și o încălcare a **art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, pentru că mamei nu i s-a oferit posibilitatea de a obține compensare.

Juppala împotriva Finlandei

2 decembrie 2008

Această cauză se referă la condamnarea unei bunici pentru calomnie împotriva ginerelui ei după ce aceasta își duse nepotul în vârstă de trei ani la un medic și își exprimase suspiciunea că acesta s-ar putea să fi fost lovit de tatăl său.

Curtea a constatat că a existat o încălcare a **art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. În opinia acesteia, oamenii ar trebui să fie liberi să își exprime o suspiciune de abuz asupra unui copil, formulată cu bună-credință, în contextul unei proceduri de raportare corespunzătoare fără teama de o condamnare penală sau de o obligație de a plăti despăgubiri pentru prejudiciul suferit sau pentru cheltuielile pretinse. Nu exista nicio sugestie că reclamanta acționase iresponsabil: dimpotrivă, chiar și un cadru medico-sanitar decisese că acest caz trebuie raportat autorităților responsabile cu protecția

copilului. În concluzie, doar în cazuri excepționale restricția dreptului la libertatea de exprimare în acest domeniu putea fi acceptată ca necesară într-o societate democratică. În cazul reclamantei, nu fuseseră furnizate motive suficiente pentru ingerința în dreptul ei la libertatea de exprimare și, prin urmare, ingerința nu răspundea niciunei „nevoi sociale imperioase”.

E.S. și alții împotriva Slovaciei (nr. 8227/04)

15 septembrie 2009

În 2001, reclamanta și-a părăsit soțul și a depus o plângere penală împotriva lui pentru rele tratamente aplicate ei și copiilor ei (născuți în 1986, 1988 și 1989) și pentru abuzarea sexuală a uneia dintre fiicele lor. Doi ani mai târziu, acesta a fost condamnat pentru violențe și abuz sexual. Cererea ei ca soțul să fie obligat să părăsească domiciliul conjugal a fost totuși respinsă, instanța considerând că nu avea competența necesară să restricționeze accesul soțului ei la proprietate (ea putea să rezilieze contractul de închiriere doar după divorț). Prin urmare, reclamanta și copiii ei au fost obligați să se mute departe de prieteni și de rude, iar doi dintre copii au fost nevoiți să își schimbe școala.

Curtea a constatat că Slovacia nu asigurase reclamantei și copiilor ei protecția imediată necesară împotriva violenței soțului, **încălcându-se art. 3** (interzicerea tratamentului inuman sau degradant) și **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

M. și M. împotriva Croatiei (nr. 10161/13)

3 septembrie 2015

Această cauză a vizat un litigiu privind custodia, inclusiv acuzații de abuz asupra copilului din partea tatălui. Reclamantele, fiica și mama ei, s-au plâns în special că autoritățile croate nu au reușit să scoată copilul din îngrijirea tatălui, prevenind astfel alte abuzuri.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane și degradante) din Convenție în ceea ce privește lipsa investigării prompte de către stat a acuzațiilor de rele tratamente aduse de mamă și de copil, și că **nu a fost încălcat art. 3** în ceea ce privește copilul și datoria statului de a-l proteja de alte rele tratamente. Aceasta a constatat, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la viața privată și de familie) din Convenție în ceea ce o privește pe mamă și datoria statului de a o proteja pe fiica acesteia de alte rele tratamente, și că au existat **două încălcări ale art. 8** din cauza duratei excesive a procedurilor de custodie în ceea ce privește atât mama cât și fiica și din cauza neimplicării fiicei în procesul decizional al custodiei. Curtea a observat în special întârzieri substanțiale atât în procedura penală împotriva tatălui, cât și în procedura privind custodia, ambele fiind încă pendinte după mai mult de patru ani, fără să fi fost interviuat copilul niciodată în niciuna dintre proceduri. Curtea a fost în special surprinsă de faptul că fata, acum în vârstă de 13 ani și jumătate, încă nu a fost audiată în procedura de custodie și astfel nu i s-a dat ocazia să exprime în fața instanțelor cu care dintre părinți vrea să locuiască. Caracterul prelungit al acestor proceduri a exacerbât situația unui copil traumatizat care, chiar și numai datorită relației conflictuale dintre părinții ei, a suferit o mare angoasă, culminând cu un comportament de auto-rănire.

Talpis împotriva Italiei

2 martie 2017¹

Această cauză vizează violența conjugală suferită de reclamantă, care a dus la uciderea fiului ei și la o tentativă de omor asupra acesteia.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție pe motivul uciderii fiului reclamantei și al tentativei de omor asupra acesteia. Aceasta a constatat, în special, că reacționând cu promptitudine în legătură cu plângerea formulată de reclamantă, autoritățile italiene au lipsit această plângere de orice efect, creând o

¹ . Această hotărâre judecătorească va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (hotărâri definitive) din [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#).

situație de impunitate care a condus la recurența actelor de violență, care au dus apoi la tentativa de omor asupra reclamantei și la moartea fiului ei. Autoritățile au eșuat, așadar în a-și îndeplini obligația de a proteja viața persoanelor implicate. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante) din Convenție pe motivul neîndeplinirii de către autorități a obligației lor de a o proteja pe reclamantă împotriva actelor de violență în familie. În această privință, a reținut în special că reclamanta a trăit împreună cu copiii ei într-un climat de violență suficient de grav pentru a fi calificat ca rele-tratamente și că modul în care autoritățile au desfășurat procedura penală indică pasivitate judiciară, ceea ce este incompatibil cu art. 3. În cele din urmă, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție **coroborat cu art. 2 și 3**, constatând că reclamanta a fost victima discriminării ca femeie pe motivul lipsei de acțiune a autorităților care au subestimat violența în cauză și, astfel, în esență au susținut-o.

D.M.D. împotriva României (nr. 23022/13)

3 octombrie 20172

Această cauză se referă la acțiunea formulată de reclamant împotriva tatălui său pentru abuz. Procedurile în cauză au durat mai mult de opt ani și au fost încheiate prin condamnarea tatălui pentru abuz mental și fizic asupra copilului său. Reclamantul s-a plâns de faptul că procedurile au fost ineficace și că nu i-a fost acordată o despăgubire. În special, instanțele interne au hotărât în ultimă instanță că nu sunt competente să judece cauza sub aspectul despăgubirii întrucât nici reclamantul și nici parchetul nu au făcut o asemenea cerere în fața instanțelor de grad inferior.

Curtea a reținut că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane și degradante) din Convenție întrucât ancheta cu privire la acuzațiile de abuz a durat prea mult și a fost marcată de alte deficiențe grave. În acest sens, Curtea reamintește în special faptul că statele membre ar trebui să facă eforturi pentru protecția demnității minorilor și că, în practică, acest lucru necesita un cadru legal adecvat de protecție a minorilor împotriva violenței în familie. În această hotărâre, Curtea a mai hotărât că a fost încălcat art. 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție întrucât instanțele interne nu au examinat fondul cererii formulate de reclamant cu privire la neacordarea unei despăgubiri deși legislația internă prevedea în mod clar obligația de a se pronunța cu privire la acordarea unei despăgubiri în cauzele cu minori chiar și atunci când nu este formulată o asemenea cerere din partea victimei.

Cereri pendinte

Asociația Innocence en Danger împotriva Franței (nr. 15343/15) și Asociația Enfance et Partage împotriva Franței (nr. 16806/15)

Cererile au fost comunicate Guvernului francez la 27 septembrie 2017.

² Această hotărâre judecătorească va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (hotărâri definitive) din [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#).

Acestea se refereau la decesul unei fetițe de opt ani în urma relexelor tratamente aplicate de părinți.

Curtea a comunicat cererile Guvernului francez și a adresat niște întrebări părților în temeiul art. 2 (dreptul la viață), art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante), art. 13 (dreptul la un recurs efectiv) și art. 34 (dreptul la cereri individuale) din Convenție.

Excluderea dintr-un program de protecție a martorilor

R.R. si alții împotriva Ungariei (nr. 19400/11)

4 decembrie 2012

Această cauză privește excluderea unei familii (un resortisant sârb domiciliat în Ungaria, partenera sa de uniune consensuală și cei trei copii minori ai acestora) dintr-un program oficial de protecție a martorilor pe motivul că tatăl, în detenție, rămăsese în legătură cu grupuri infracționale. Familia a afirmat în special că excluderea lor din programul de protecție a martorilor le-a pus viața în pericol din cauza represaliilor mafiei.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în ceea ce privește copiii și mama. Aceasta a constatat că reclamanții fuseseră excluși din programul în care fuseseră incluși inițial fără ca Guvernul ungar să demonstreze că riscurile au încetat să existe și fără să fi luat măsurile necesare pentru a apăra viața acestora. Curtea a concluzionat că autoritățile ungare îi expuseseră pe copii și pe mama acestora la potențiale răzbunări, din partea cercurilor infracționale, care să le pună viața în pericol. Aceasta a hotărât, în continuare, **în temeiul art. 46** (forța obligatorie și executarea hotărârilor) că trebuiau instituite scheme de sprijin adecvate pentru protecția familiei, inclusiv acoperirea identității în mod corespunzător, dacă era necesar.

Minori aflați în plasament

Scozzari si Giunta împotriva Italiei

13 iulie 2000 (Marea Cameră)

În septembrie 1997, cei doi fii/nepoți ai reclamanților, născuți în 1987 și 1994, au fost plasați prin hotărâre judecătorească în centrul de plasament „Il Forteto”, unde – după cum se cunoștea de instanța națională – doi dintre principalii lideri și cofondatori fuseseră condamnați pentru abuzarea sexuală a trei persoane cu handicap aflate în îngrijirea lor. Înainte de plasarea în centru, băiatul cel mai mare fusese abuzat sexual de către un asistent social pedofil.

Curtea a hotărât, în special, că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții de familie) din Convenție, în ceea ce privește plasamentul neîntrerupt al băieților în „Il Forteto”. Aceasta a arătat în special că absența oricărei limite de timp asupra hotărârii de plasament, influența negativă a persoanelor responsabile de copii la „Il Forteto”, coroborate cu atitudinea și comportamentul serviciilor sociale îi conduceau pe copiii primei reclamante către o separare ireversibilă de mama lor și o integrare pe termen lung în „Il Forteto”.

Nencheva si alții împotriva Bulgariei

18 iunie 2013

Cincisprezece copii și tineri au murit în perioada decembrie 1996 – martie 1997 într-un centru pentru tineri cu handicap fizic și mintal în satul Dzhurkovo, din cauza frigului și a lipsei hranei, medicamentelor și a altor lucruri de strictă necesitate. Administratorul centrului, observând problemele, a încercat în repetate rânduri, fără succes, să alerteze toate instituțiile publice care erau direct responsabile cu finanțarea centrului și de la care era de așteptat să ia măsuri.

Curtea a constatat o încălcare a **art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, datorită

neîndeplinirii de către autorități a datoriei lor de a apăra viața copiilor vulnerabili aflați în plasament de o amenințare gravă și imediată. De asemenea, autoritățile nu au efectuat o anchetă oficială efectivă cu privire la decese, care avuseseră loc în circumstanțe cu totul excepționale.

Comportament abuziv din partea cadrelor didactice

V.K. împotriva Rusiei (nr. 68059/13)

7 martie 2017³

Această cauză se referă la rele tratamente aplicate unui băiat de patru ani de către cadre didactice de la grădinița lui publică, care au dus la dezvoltarea unei tulburări neurologice a băiatului. Reclamantul a afirmat în special că educatorii lui: i-au pus cu forța picături de ochi cu antibiotic fără o rețetă medicală sau aprobarea părinților lui; l-au încuiat pe întuneric la toaletă și i-au spus că îl vor mânca șobolanii; l-au forțat să stea în picioare în holul grădiniței, în lenjeria intimă, cu mâinile sus pentru perioade lungi de timp; și, o dată, i-au lipit gura cu bandă adezivă. Acesta a susținut, de asemenea, că investigația care a urmat cu privire la acuzațiile lui fusese inefficientă.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante) din Convenție în ceea ce privește atât relele-tratamente aplicate copilului de către educatori, cât și lipsa unei investigații efective din partea autorităților. Aceasta a observat, în special, că relatarea reclamantului despre abuz a fost detaliată, consecventă și coroborată de un educator asistent, unii părinți ai altor elevi din școală și un raport al unui grup de experți. A constatat, în continuare, că abuzul fusese suficient de grav pentru a fi considerat inuman și degradant. Curtea a ținut seama de vârsta extrem de mică a reclamantului la acea dată, de tipul pedepselor care i-au fost aplicate de-a lungul unei perioade de cel puțin câteva săptămâni, de faptul că acele pedepse, aplicate de educatori, care erau într-o poziție de autoritate și control asupra lui, erau aplicate cu scopul de a-l educa prin umilire și înjosire, și de consecințele de lungă durată pe care le-a suportat, adică o tulburare neurologică posttraumatică. În continuare, Curtea a observat că relele-tratamente au avut loc în timp ce reclamantul se afla în grija exclusivă a unei grădinițe publice care, sub reglementarea și supravegherea statului, îndeplinea serviciul public de interes general de a îngriji și educa copii de vârstă mică. În consecință, statul a fost direct responsabil de abuzul educatorilor asupra reclamantului. În cele din urmă, o întârziere de trei ani în deschiderea unei anchete penale în legătură cu acuzațiile reclamantului privind relele-tratamente a avut un impact negativ semnificativ asupra eficienței investigației, cea mai gravă consecință fiind faptul că urmărirea penală a cadrelor didactice s-a prescis.

Protecție împotriva identificării de către pedofili prin intermediul Internetului

K.U. împotriva Finlandei (nr. 2872/02)

2 decembrie 2008

În martie 1999, a fost postat un anunț pe un site de internet pentru întâlniri, pe numele unui băiat de 12 ani, cu un link către pagina web a băiatului, în care se spunea că acesta căuta o relație intimă cu un băiat de vârsta lui sau de o vârstă mai mare „care să îl îndrume”. Băiatul a aflat de anunț când a primit un email de la un bărbat interesat. Furnizorul serviciului a refuzat să identifice persoana responsabilă, susținând că ar constitui o încălcare a confidențialității. Instanțele finlandeze au hotărât că furnizorul de servicii nu putea fi, conform legii, obligat să dezvăluie informația în cauză.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a considerat că postarea anunțului a constituit o infracțiune prin care

³ . Această hotărâre judecătorească va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din [Convenție](#).

un minor era identificat ca țintă pentru pedofili. Legiuitorul ar fi trebuit să asigure un cadru în care să se reconcilieze confidențialitatea serviciilor de internet cu apărarea ordinii și prevenirea infracționalității și cu protecția drepturilor și libertăților altora, în special ale copiilor și ale altor persoane vulnerabile.

Trabajo Rueda împotriva Spaniei

30 mai 2017⁴

Această cauză se referă la ridicarea computerului reclamantului pe motivul că conținea materiale de pornografie infantilă. Reclamantul s-a plâns că ridicarea de către poliție și inspectarea computerului lui au constituit o ingerință în dreptul lui la respectarea vieții private și a corespondenței.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Aceasta a observat, mai întâi, că accesul poliției la documente din computerul personal al reclamantului și condamnarea acestuia au constituit o ingerință în dreptul lui la respectarea vieții private. Această ingerință a fost prevăzută de legea națională. De asemenea, aceasta urmărea scopul legitim al „prevenirii infracțiunilor” și „protecției drepturilor altora”. În această privință, Curtea a subliniat în special că „abuzul sexual este, fără îndoială, o infracțiune abominabilă, cu efecte devastatoare asupra victimelor” și că „copiii și alte persoane vulnerabile sunt îndreptățite să aibă protecția statului sub forma unor măsuri de descurajare eficiente, față de interferențe atât de grave în aspecte esențiale ale vieții lor private”. Cu toate acestea, Curtea a considerat că ridicarea de către poliție a computerului și inspectarea fișierelor conținute de acesta, fără autorizație judiciară prealabilă, nu fusese proporțională cu scopurile legitime urmărite și nu fusese „necesară într-o societate democratică”. Aceasta a constatat că era dificil de estimat urgența situației care a cerut ca poliția să ridice fișierele din computerul personal al reclamantului și să acceseze conținutul acestora, ocolind cerința normală a unei autorizații judiciare prealabile, când de fapt computerul în cauză era deja în mâinile poliției și autorizația prealabilă putea fi obținută destul de repede fără a împiedica anchetele poliției.

Reglementări privind căsătoria

Z. H. și R. H. împotriva Elveției (nr. 60119/12)

8 decembrie 2015

Reclamanții, care au avut o căsătorie religioasă în Iran la vârsta de 14, respectiv 18 ani, s-au plâns de refuzul autorităților elvețiene de a le recunoaște căsătoria ca fiind validă și de a o lua în considerare pentru cererea lor de azil.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând, în special, că Convenția nu poate fi interpretată ca cerând unui stat să recunoască o căsătorie a unui copil de 14 ani.

Servitute și muncă forțată sau obligatorie⁵

Siliadin împotriva Franței

26 iulie 2005

Reclamanta, o resortisantă din Togo care a ajuns în Franța în 1994 cu intenția de a studia, a fost pusă să muncească ca îngrijitoare într-o reședință privată din Paris. Având pașaportul confiscat, aceasta a lucrat fără plată, 15 ore pe zi, fără să aibă o zi liberă, timp de mai mulți ani. Reclamanta a susținut că a fost sclavă folosită pentru activități casnice.

⁴ . Această hotărâre judecătorească va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din [Convenție](#).

⁵ A se vedea, de asemenea, fișa tematică cu privire la [„Sclavie, servitute și muncă forțată”](#).

Curtea a constatat că reclamanta nu fusese în situație de sclavie pentru că angajatorii ei, deși exercitaseră control asupra ei, nu avuseseră „un drept veritabil de proprietate legală asupra ei, reducând-o la statutul unui « obiect »”. Aceasta a hotărât, totuși, că legislația penală în vigoare la acea dată nu o protejase suficient și că deși legislația se schimbase ulterior, nu fusese aplicabilă în situația ei. Curtea a concluzionat că reclamanta fusese ținută în servitute, **încălându-se art. 4** (interzicerea sclaviei, servituții și a muncii forțate sau obligatorii) din Convenție.

C.N. si V. împotriva Franței (cererea nr. 67724/09)

11 octombrie 2012

Cauza se referea la acuzații de servitute sau muncă forțată ori obligatorie (munci casnice neremunerate în casa mătușii și a unchiului lor) de către două surori orfane din Burundi în vârstă de 16 și zece ani.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 4** (interzicerea sclaviei și a muncii forțate) din Convenție sub aspect material, în ceea ce o privește pe prima reclamantă, întrucât statul nu a instituit un cadru legislativ și administrativ care să facă posibilă lupta eficientă împotriva servituții și a muncii forțate. În continuare, aceasta a constatat că **nu a fost încălcat art. 4**, sub aspect procedural, în ceea ce o privește pe prima reclamantă, cu privire la obligația statului de a efectua o investigație efectivă a cazurilor de servitute și muncă forțată. În cele din urmă, Curtea a constatat că **nu a fost încălcat art. 4** în ceea ce o privește pe cea de-a doua reclamantă.

Curtea a concluzionat, în special, că prima reclamantă a fost supusă la muncă forțată sau obligatorie, întrucât aceasta a trebuit să efectueze, sub amenințarea de a fi trimisă înapoi în Burundi, activități care ar fi fost descrise ca muncă dacă erau efectuate de o persoană profesionistă remunerată – „munca forțată” se distingea de activități referitoare la asistență reciprocă în familie sau coabitare, avându-se în vedere, în special, natura și volumul activității în cauză. Curtea a considerat, de asemenea, că prima reclamantă fusese ținută în servitute, din moment ce aceasta simțea că situația ei era neschimbătoare și era improbabil ca aceasta să se modifice. În cele din urmă, Curtea a constatat că Franța nu și-a îndeplinit obligațiile în temeiul art. 4 din Convenție de a combate munca forțată.

Abuz sexual

X si Y împotriva Olandei (nr. 8978/80)

26 martie 1985

O fată cu handicap mintal (a doua reclamantă) a fost violată în centrul pentru copii cu handicap mintal în care locuia, la o zi după ce a împlinit șaisprezece ani (care era vârsta consimțământului sexual în Olanda) de către o rudă a persoanei responsabile. Aceasta a fost traumatizată de experiență, dar a fost considerată inaptă pentru a semna o plângere oficială, având în vedere vârsta mentală mică a acesteia. Tatăl acesteia (primul reclamant) a semnat în locul ei, dar nu a fost inițiată o acțiune împotriva autorului actului, deoarece era necesar ca fata să depună ea însăși plângerea. Instanțele interne au recunoscut că exista o lacună legislativă.

Curtea a reamintit că, deși obiectul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție este, în esență, acela de a apăra persoanele particulare împotriva ingerinței arbitrare a autorităților publice, acesta nu se limitează la a obliga statul să se abțină de la astfel de ingerințe: pe lângă acest demers în primul rând negativ, ar putea exista obligații pozitive inerente în respectarea efectivă a vieții private sau de familie. În prezenta cauză, Curtea a constatat că protecția acordată de dreptul civil în cazul unei fapte ilegale de tipul celei la care a fost supusă cea de-a doua reclamantă nu era suficientă. În acest caz, erau în joc valori fundamentale și aspecte esențiale ale vieții private. Descurajarea eficientă era indispensabilă în acest domeniu și putea fi realizată doar prin norme de drept penal. Observând că nu i s-a asigurat o protecție practică și eficientă prin Codul penal olandez, Curtea a concluzionat, ținând seama de natura faptei

ilegale în cauză, că a doua reclamantă a fost victima unei **încălări a art. 8** din Convenție.

D.P. și J.C. împotriva Regatului Unit (nr. 38719/97)

10 octombrie 2002

O soră și un frate au fost amândoi abuzați sexual de către tatăl lor vitreg de la vârsta de aproximativ opt, respectiv zece ani. Aceștia susțin că au informat serviciile sociale ale autorității locale în legătură cu abuzul, dar autoritățile nu i-au protejat. Fata a încercat să se sinucidă după ce a fost violată de tatăl ei vitreg. Aceasta a dezvoltat o tulburare de personalitate, iar băiatul ulterior a suferit de epilepsie. Amândoi au fost afectați pe termen lung de depresie și traumă.

Curtea a constatat în special că nu a existat nicio cale de atac efectivă, sau acces la compensare disponibile pentru copii cu privire la acuzațiile lor, **încălându-se art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție.

E. și alții împotriva Regatului Unit (nr. 33218/96)

26 noiembrie 2002

A se vedea mai sus, la „Violență/abuz domestic”

M.C. împotriva Bulgariei (nr. 39272/98)

4 decembrie 2003

Reclamanta, în vârstă de 14 ani (vârsta de consimțământ cu privire la actul sexual în Bulgaria) a fost violată de doi bărbați; aceasta a strigat în timpul și după ce a fost violată și a fost dusă, apoi, la spital de către mama ei, unde s-a descoperit că himenul îi fusese rupt. Pentru că nu s-a putut stabili că aceasta a opus rezistență sau a strigat după ajutor, făptuitorii nu au fost trimiși în judecată.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante) **și art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, reținând, în special, tendința generală spre recunoașterea lipsei consimțământului ca fiind elementul esențial în determinarea violului și a abuzului sexual. Victimele abuzului sexual, în special fetele tinere, deseori nu au reușit să opună rezistență din motive psihologice (supunându-se pasiv sau disociindu-se de viol) sau din frică de alte agresțiuni. Subliniind că statele aveau o obligație de a trimite în judecată orice act sexual neconsimțit, chiar și dacă victima nu a opus rezistență fizică, Curtea a constatat că atât investigația cazului cât și legislația bulgară erau defectuoase.

E.S. și alții împotriva Slovaciei (nr. 8227/04)

15 septembrie 2009

A se vedea mai sus, la „Violență/abuz domestic”

P.M. împotriva Bulgariei (nr. 49669/07)

24 ianuarie 2012

Această cauză se referea la plângerea reclamantei că, după ce a fost violată la vârsta de 13 ani, autorităților bulgare le-a luat mai mult de 15 ani să definitiveze investigația care a urmat, iar ea nu a avut nicio cale de atac împotriva reticenței acestora de a-i trimite în judecată pe agresorii ei.

Curtea, constatând că investigația plângerii reclamantei cu privire la viol fusese ineficace, deși faptele cazului și identitatea infractorilor fuseseră stabilite, a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane și degradante) din Convenție sub aspect procedural.

C.A.S. și C.S. împotriva României (nr. 26692/05)

20 martie 2012

Această cauză se referea la plângerea unui copil de șapte ani și a tatălui lui că a durat cinci ani pentru ca autoritățile să investigheze violul comis în repetate rânduri asupra primului reclamant de către un bărbat, în cele din urmă achitat, care intrase cu forța în

apartamentul familiei când băiatul se întorcea singur de la școală, în perioada ianuarie-aprilie 1998.

Curtea, constatând că autoritățile nu reușiseră să ducă la capăt o investigație efectivă cu privire la acuzațiile de abuz sexual violent ale primului reclamant și să asigure protecția adecvată a vieții lui private și de familie, a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentului inuman sau degradant) și **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. În această hotărâre judecătorească, Curtea a recunoscut în mod clar că statele au o obligație pozitivă în temeiul art. 3 și 8 din Convenție să asigure o anchetă penală efectivă a cazurilor de violență împotriva copiilor. În plus, aceasta a făcut referire în mod special la obligațiile internaționale pe care România și le asumase pentru protecția copiilor împotriva oricărei forme de abuz⁶, inclusiv ajutorul pentru recuperarea și reintegrarea socială a victimelor, și regretă mai ales faptul că primul reclamant nu a primit niciodată consiliere și nu a fost însoțit de un psiholog calificat în timpul procedurilor referitoare la violul său sau ulterior.

R.I.P. și D.L.P. împotriva României (nr. 27782/10)

10 mai 2012

Reclamanții, frate și soră, s-au plâns de lipsa unei anchete efective cu privire la acuzația de viol făcută de mama lor împotriva bunicului lor patern în 2004, când fata avea șapte ani și fratele ei, trei și, în special, de durata lungă a anchetei, care era încă pendinte în 2011, în ciuda probelor care confirmau acuzația de agresiune sexuală.

Curtea a hotărât că **au fost încălcate** obligațiile pozitive ale statului pârât cu privire la aspectul procedural al **art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane și degradante) din Convenție.

I.G. împotriva Republicii Moldova (nr. 53519/07)

15 mai 2012

Reclamanta a susținut că, la vârsta de 14 ani, fusese violată de un cunoscut (un bărbat de 23 de ani care locuia în aceeași zonă cu bunica reclamantei, pe care o vizita des). Aceasta s-a plâns în special că autoritățile nu investigaseră acuzațiile ei în mod eficace.

Curtea a hotărât că investigația cazului reclamantei nu îndeplinise cerințele inerente obligațiilor pozitive ale statului de a investiga eficace și de a pedepsi toate formele de viol și abuz sexual, **încălcându-se art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane și degradante) din Convenție.

P. și S. împotriva Poloniei (nr. 57375/08)

30 octombrie 2012

Reclamanții sunt o fiică și mama ei. În 2008, la vârsta de 14 ani, prima reclamantă a rămas însărcinată în urma unui viol. Reclamantele s-au plâns în special de absența unui cadru legal cuprinzător care să garanteze primei reclamante accesul la timp și neobstrucționat la avort în condițiile stabilite de legile aplicabile, și de faptul că s-au făcut publice informații cu privire la cauză. Acestea s-au plâns, în continuare, că îndepărtarea primei reclamante din custodia mamei ei și plasarea acesteia într-un adăpost pentru tineri și ulterior într-un spital au fost ilegale, și au susținut că circumstanțele cauzei au constituit tratament inuman sau degradant.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, în ceea ce privește determinarea accesului la avort legal, în ceea ce le privește pe ambele reclamante și în ceea ce privește divulgarea datelor cu caracter personal ale reclamantelor. Aceasta a hotărât în continuare că **a fost încălcat art. 5 § 1** (dreptul la libertate și securitate) din Convenție, constatând, în special, că scopul esențial al plasamentului primei reclamante în centrul de primire pentru tineri a fost acela de a o separa de părinții ei și a preveni avortul. În cele din urmă, prima reclamantă a fost tratată de autorități într-o manieră deplorabilă și suferința ei a atins pragul minim

⁶ În 1990 România a ratificat [Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului](#) și în 2001 [Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale](#).

de severitate în temeiul **art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane) din Convenție, **încălcându-se** această dispoziție.

O’Keeffe împotriva Irlandei

28 ianuarie 2014 (Marea Cameră)

Această cauză viza problema responsabilității statului pentru abuzul sexual asupra unei eleve în vârstă de nouă ani, de către un profesor laic într-o Școală Națională Irlandeză, în anul 1973. Reclamanta s-a plâns, în special, că statul irlandez nu a reușit să structureze sistemul de învățământ primar în așa fel încât să o protejeze de abuz, și nici să investigheze sau să furnizeze un răspuns judiciar adecvat pentru relele tratamente la care a fost supusă. Aceasta a susținut, de asemenea, că nu a putut să obțină recunoașterea și compensarea pentru faptul că statul nu a protejat-o.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane și degradante) și **art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție în ceea ce privește faptul că statul nu a protejat-o pe reclamantă de abuzul sexual și că aceasta nu a putut obține recunoașterea la nivel național a acestei lipse de protecție. Aceasta a hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 3** din Convenție în ceea ce privește investigația capetelor de cerere cu privire la abuzul sexual de la școala reclamantei.

Curtea a constatat, în special, că era o obligație inerentă a unui guvern să protejeze copiii de rele-tratamente, mai ales în contextul învățământului primar. Acea obligație nu a fost îndeplinită atunci când statul irlandez, care trebuia să fi avut cunoștință de abuzurile sexuale comise de adulți asupra copiilor înainte de anii 1970 prin, între altele, rata semnificativă a urmăririi penale a acestor infracțiuni, cu toate acestea a continuat să încredințeze administrarea învățământului primar a vastei majorități a copiilor mici irlandezi din Școlile Naționale, fără a stabili vreun mecanism sau control efectiv al statului împotriva riscului de astfel de abuzuri. Dimpotrivă, potențiale plângeri au fost redirecționate de la autoritățile statului către administratorii Școlilor Naționale (în general preotul local). Într-adevăr, orice sistem de detectare și raportare a abuzurilor care a permis să se întâmple peste 400 de incidente de abuz în școala reclamantei de-a lungul unei perioade atât de îndelungate trebuie considerat inefficient.

Manuello si Nevi împotriva Italiei

20 ianuarie 2015

În iunie 2002 a fost instituită procedura penală împotriva fiului reclamantilor, după ce directoarea școlii unde învăța fiica lui de aproape cinci ani îl raportase la poliție pe motivul suspiciunii de interferență sexuală asupra unui minor. La 1 august 2002, mama copilului a solicitat unei instanțe pentru cauze cu minori să îl decadă pe soțul ei din exercitarea drepturilor părintești. Reclamantii nu și-au mai văzut nepoata de la acea dată. Aceștia s-au plâns în special de durata excesivă a procedurilor de autorizare pentru a se întâlni cu copilul și de neexecutarea de către serviciile sociale a deciziei instanței din februarie 2006 prin care erau autorizați să o contacteze.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat** dreptul reclamantilor la respectarea vieții lor de familie în temeiul **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Aceasta a observat în special că interzicerea întâlnirilor între bunici și nepoata lor, din motivul că aceasta îi asocia pe bunici cu tatăl ei și cu suferința prin care a trecut în urma prezumtivei interferențe sexuale, a fost o măsură pe care autoritățile erau îndreptățite să o ia în cazuri de maltratare. Cu toate acestea, deși este nevoie de multă grijă în acest tip de situații și măsurile de protecție a copilului ar putea include restricția contactului cu membrii ai familiei, Curtea a considerat că autoritățile nu au făcut eforturile necesare pentru a proteja legăturile de familie între bunici și nepoata lor, care nu s-au văzut timp de aproximativ 12 ani.

M.G.C. împotriva României (nr. 61495/11)

15 martie 2016

Reclamanta, în vârstă de 11 ani la acea dată, a afirmat că a fost violată, în perioada august 2008 - februarie 2009, în casa unei familii vecine unde aceasta mergea des să se joace cu două fete de aceeași vârstă. În cererea ei, aceasta a susținut că legislația și

practica din România nu asigurau copiilor o protecție efectivă împotriva violului și a abuzului sexual. În special, în România infracțiunea de viol necesită lipsa de consimțământ din partea victimei, ceea ce era imposibil pentru ea de dovedit pentru că nu erau semne de violență pe corpul ei. În plus, autoritățile, ignorând rezultatele examinării ei psihiatrice, refuzaseră să ia în considerare faptul că vârsta ei mică și vulnerabilitatea ei au constituit factori care au contribuit la atitudinea ei față de abuz.

În această cauză, Curtea a hotărât că **au fost încălcate obligațiile pozitive** ale României în temeiul **art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane și degradante) și al **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

I.C. împotriva României (nr. 36934/08)

24 mai 2016

Această cauză se referă la presupusul viol al reclamantei când aceasta avea 14 ani și la investigația care a urmat. Reclamanta s-a plâns că, întrucât nu exista nicio probă fizică a agresiunii, sistemul de justiție penală din România era mai înclinat să îi creadă pe bărbații implicați în abuz decât pe ea. În plus, autoritățile, refuzând să ia în considerare vârsta ei tânără și vulnerabilitatea ei fizică/psihologică, nu au manifestat nicio considerație pentru nevoia de a o proteja ca și minor.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante) din Convenție, constatând că ancheta cazului a fost deficientă, în special în ceea ce privește neaplicarea efectivă de către statul român a sistemului de legislație penală pentru a pedepsi toate formele de viol și abuz sexual. Curtea a considerat în special că autoritățile din România au arătat prea multă importanță lipsei de dovezi că reclamanta a opus rezistență în timpul incidentului, bazându-și concluziile doar pe declarațiile prezumtivilor violatori în care aceștia au afirmat că fata își dăduse consimțământul pentru actul sexual și pe faptul că pe corpul ei nu se vedeau urme de violență. Mai mult, nici procurorii și nici judecătorii care au decis în acest caz nu au ținut seama de context în abordarea lor, neluând în considerare vârsta ei tânără, un ușor handicap intelectual pe care aceasta îl avea și faptul că pretinsul viol, în care au fost implicați trei bărbați, avusese loc în timpul nopții, pe vreme rece - toate acestea contribuind la creșterea vulnerabilității ei. Într-adevăr, ar fi trebuit analizată cu o atenție deosebită validitatea consimțământului reclamantei pentru actele sexuale având în vedere ușoara ei dizabilitate intelectuală. În acest context, pretinsul abuz sexual împotriva reclamantei era de așa natură încât existența unor mecanisme utile de detectare și raportare erau fundamentale pentru implementarea efectivă a legislației penale relevante și pentru accesul ei la modalități de reparare adecvate.

G.U. împotriva Turciei (nr. 16143/10)

18 octombrie 2016

Cauza se referea la plângerea unei tinere (G.U.), minoră la data relevantă, care susținea că a fost violată și agresată sexual de tatăl ei vitreg (M.S.), în vârstă de 62 de ani la acea dată. Reclamanta s-a plâns în special de lipsa unei proceduri efective. Aceasta a susținut că a fost victima unei infracțiuni care a rămas nepedepsită și a criticat faptul că a fost obligată să prezinte probe în ședință publică și că raportul Institutului de Medicină Legală sugera că aceasta se poate să fi consimțit la actele pe care le reclama.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane și degradante/lipsa unei anchete efective) și **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Fără a exprima o opinie cu privire la vinovăția tatălui vitreg, aceasta a constatat în special că autoritățile competente nu au explorat posibilitățile disponibile pentru a stabili toate circumstanțele și nu au luat în considerare vulnerabilitatea deosebită și factorii psihologici speciali implicați în violul comis asupra minorilor, într-un cadru de familie.

M.P. împotriva Finlandei (nr. 36487/12)

15 decembrie 2016

Această cauză a vizat condamnarea reclamantei pentru calomnie pentru că și-a exprimat față de un asistent social îngrijorarea că fiica ei s-ar putea să fi fost abuzată sexual de

tatăl ei (al copilului). Reclamanta își manifesta pentru a doua oară aceste îngrijorări, după ce o investigație a poliției cu privire la niște acuzații concluzionase că nu exista nicio dovadă a vreunei infracțiuni.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Aceasta a constatat în special că autoritățile finlandeze nu păstraseră un echilibru corect între nevoia de a o proteja pe fiica reclamantei împotriva riscului unei potențiale vătămări grave și nevoia de a-l proteja pe tată de o suspiciune eronată de abuz asupra copilului. Într-adevăr, a fost disproporționat să fie urmărită penal reclamanta și condamnată pentru calomnie în contextul situației ei – o conversație confidențială la telefon între ea și un asistent social.

Cerere pendinte

X și alții împotriva Bulgariei (nr. 22457/16)

Cerere comunicată Guvernului bulgar la 5 septembrie 2016

Această cauză se referă la un presupus abuz sexual asupra minorilor dintr-un orfelinat. Curtea a comunicat cererea Guvernului bulgar și a adresat întrebări părților în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane și degradante) și al art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție.

Violența în școli

Kayak împotriva Turciei

10 iulie 2012

Această cauză se referea la uciderea fiului și fratelui reclamantilor, în vârstă de 15 ani, care a fost înjunghiat în fața unei școli de către un elev. Reclamantii au susținut în special că băiatul murise din cauza neglijenței conducerii școlii și s-au plâns, de asemenea, de durata lungă a procedurii administrative de compensare.

Curtea a reiterat în această cauză că autoritățile școlare au un rol esențial în protecția sănătății și confortului elevilor – având în vedere vulnerabilitatea lor deosebită datorată vârstei lor – și o datorie principală de a-i proteja de orice formă de violență la care ar putea fi supuși în timp ce se află sub supravegherea școlii. Deși nu e de așteptat ca personalul didactic să supravegheze fiecare elev tot timpul, deplasările în incinta și în afara școlii necesită o supraveghere sporită. În prezenta cauză, Curtea a observat că, în special, conducerea școlii raportase fără succes problemele de securitate autorităților competente și solicitase chiar și asistența poliției. Aceasta a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, constatând că, în circumstanțele cauzei, autoritățile turce nu și-au îndeplinit datoria de a asigura supravegherea școlii. Curtea a hotărât, în continuare, că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil într-un termen rezonabil) din Convenție pe motivul duratei excesive a procedurilor de compensare care au durat cinci ani și trei luni.

Informații suplimentare

A se vedea în special:

- Site-ul internet al programului Consiliului European pentru promovarea drepturilor copiilor și protejarea copiilor împotriva violenței: **"Să construim o Europă pentru și împreună cu copiii"**.

Contact media:

Tel.: + 33 (0)3 90 21 42 08